

Kontrovers-kortlægning

Nye it-værktøjer kan bruges til at kortlægge videnskabelige kontroverser og den måde,

KOVIKO ved et tilfælde

Martin Skrydstrup er initiativtageren til kurset på KU i kontrovers-kortlægning. Og det var på sin vis lidt af et tilfælde, der bragte ham i forbindelse med miljøet omkring kortlægning af videnskabs-kontroverser. Som et led i sit postdoc.-projekt om iskerneboringer i Arktis, havde Martin Skrydstrup et ophold i en forskerbolig i Paris. Her kom han i kontakt med den franske forsker Bruno Latour, som gerne ville have Skrydstrup til at holde en forelæsning om sit emne på det kendte eliteuniversitet Sciences Po, hvor Latour er professor.

Det viser sig for Skrydstrup, at Latour er hovedmanden bag teknikken med at kortlægge videnskabs-kontroverser, ligesom han er den centrale figur i det internationale netværk Macospol (Mapping Controversies on Science for Politics). Kontrovers-kortlægning er et obligatorisk fag på Sciences Po's uddannelse i statskundskab, og da nogle af Latours studerende arbejder med netop Nordpolen, beder han Martin Skrydstrup om at vejlede dem.

"Derfor fik jeg en indsigt i, hvad de lavede. Det var lidt som et pædagogisk laboratorium, og jeg kunne se, hvor sjovt det var. Så jeg tænkte: skal vi ikke have noget på KU i samme stil?" fortæller Martin Skrydstrup.

Sciences Po er kendt som et udklækningssted for embedsmænd til den franske statsforvaltning. Macospol-teknikken er derfor et meget anvendeligt redskab for de fremtidige bureaukrater, der i deres job vil have brug for at overskue, analysere og forholde sig til kompleks information, hvor det ikke mindst er vigtigt at have overblik over, hvem der mener hvad.

Macospol-netværket består af arbejdsgrupper på otte europæiske universiteter, blandt andet Oslo Universitet, der samarbejder om at udvikle teknikker og redskaber til brug for kontrovers-kortlægning.

Martin Skrydstrup håber på, at etableringen af KOVIKO kan føre til at KU også tilknyttes Macospol-netværket.

Er kontrovers-kortlægning et kommende fag for studerende på alle fakulteter? Det kan det sagens være, mener et lille team af to antropologer og en sociolog, der i dette efterår har undervist KU-studerende fra forskellige fag i kunsten at kortlægge videnskabelige kontroverser. Disciplinen, som de har forkortet til KOVIKO, handler firkantet sagt om at visualisere uenigheder og fronter inden for et videns-område. Det skal hjælpe til, at man relativt hurtigt kan danne sig et overblik inden for et givent emne over, hvad man er enige om, hvad man ikke er enige om, og hvordan den videnskabelige "slagmark" ser ud.

KONTROVERS-PÆDAGOGIK

"Vi har en udvikling, hvor videnskabelige diskussioner, der før primært fandt sted i tidsskrifter og på konferencer, i dag har fået en offentlig karakter. Klima-debatten er det bedste eksempel. Men det kan være alt fra diskussioner om vacciner til om plastik er sundhedsskadeligt", fortæller Ayo Wahlberg, der er adjunkt på Institut for antropologi.

Kontrovers-værktøjer

Medie-udviklingen gør, at de videnskabelige diskussioner kan foregå under fuld offentlighed og med næsten ubegrænsede mængder af informationer. Men det stiller også øgede krav til den, der ønsker at orientere sig og skille påstande fra 'stabiliseret viden'.

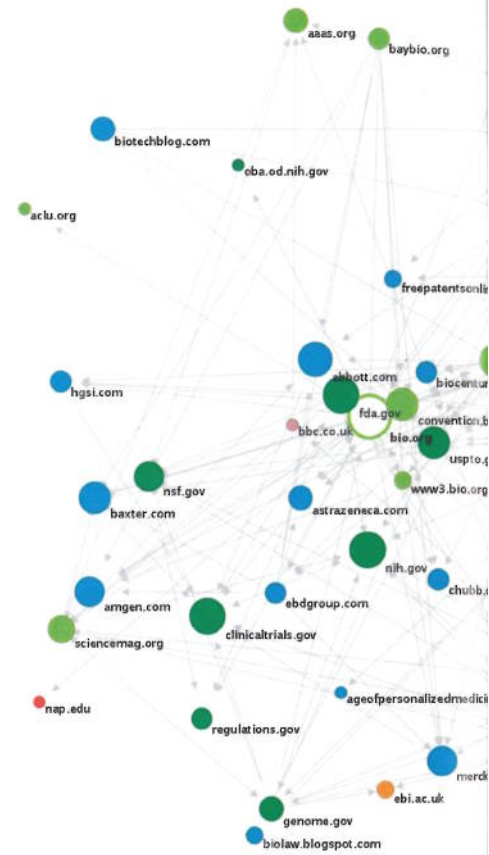
"I offentlige kontroverser er der ofte en ophidset stemning, polemik og beskyldninger. Vores hensigt har været at opbygge et kursus, der giver de studerende færdigheder i at navigere gennem offentlige kontroverser. Håbet er at opbygge et fælles sprog og en tilgang, der kan hjælpe til at skabe mere klarhed", siger Ayo Wahlberg.

En særlig ting omkring KOVIKO-disciplinen er de værktøjer, man bruger – dels til at indsamle data, dels til at fremstille resultaterne i grafiske og visuelle formater. Særlige web-værktøjer er blevet helt centrale redskaber for kontrovers-kortlægning. Internettet er i stadig højere grad skuepladsen for de offentlige kontroverser, og således også et sted, man kan finde data til at analysere på.

"Internet er centralt samlingssted for kontroverser, så vi har valgt at introducere nye digitale værktøjer, der gør de studerende i stand til at foretage en digital kortlægning", siger Wahlberg.

Hvordan kontroverser spredes

Programmet *Issue Crawler* er udviklet på universitetet i Amsterdam. Det gør én i stand til at

undersøge, hvordan informationer og synspunkter vandrer og spredes over nettet.

"Man vælger 10-20 startpunkter, og så crawler programmet og viser, hvem der linker tilbage. Det giver os en sans for centralitet. Man kigger på internettets link-mønstre – hvem linker til hvem? Hvem er central aktør i dette kontrovers?"

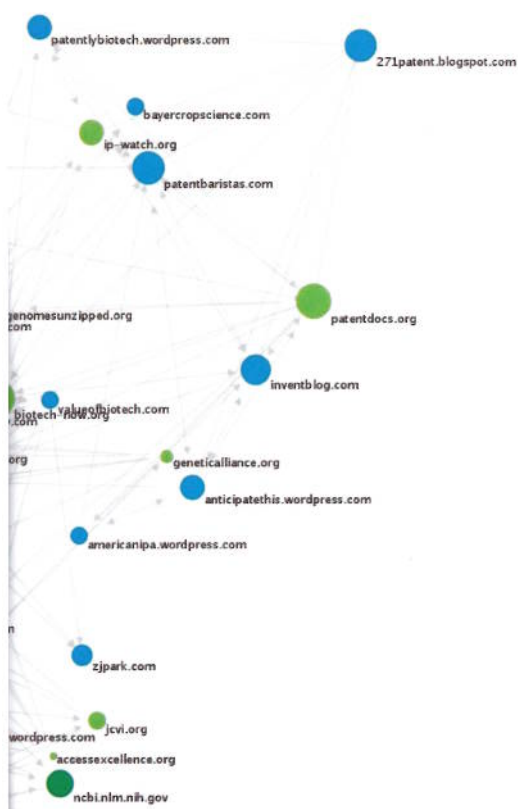
Wahlberg skynder sig at indskyde, at man naturligvis skal overveje, om kontroversen er ordentligt disponeret på internettet, eller om det er andre steder og mere traditionelle metoder, der skal tages i brug.

"Vi havde et perfekt eksempel. En af grupperne valgte at lave projekt om betalingsringen, hvor der sås tvivl om den økonomiske ekspertise. De brugte Issue Crawler, og den sagde faktisk ikke særlig meget. De kom frem til, at kontroversen udspillede sig i konsulent-rapporter fx fra COWI – tunge dokumenter, som Issue Crawleren ikke får fat i", fortæller Ayo Wahlberg.

Han nævner en anden metode, som han kalder *Lippmanian-device*, som man kan bruge

som redskab

viden forplanter sig ud i samfundet, mener videns-antropologer

og ikke kun en videnskabelige proces, og det er med til at gøre de studerende i stand til at gennemskue polemikken”, siger han.

Derfor tror han også, at selvom metoderne grundlæggende af samfundsvidenskabelige, så har kurset potentiale til at appellere til studerende på tværs af alle fakulteter: ”Ja, det er bestemt noget, vi kan videreudvikle og tilbyde bredt. På kurset havde vi folk fra HUM, NAT og SAME. Og vi vil også gerne have studerende fra Medicin”, siger han.

Det er Martin Skrydstrup helt enig i: ”Jeg mener, kurset har potentiale for at blive et fælleskursus – et slags gammeldags pædagogikum. For eksempel fik vi en henvendelse fra en studerende på LIFE, der var stødt over at vi brugte udtrykket ’gen-manipuleret’. Hun syntes vi burde bruge det mere neutrale ’gen-modificeret’. Hun var meget interesseret i den kontrovers, og hun ville gerne have en akademisk måde at kortlægge det her retoriske terræn. Retorikken er utrolig interessant, og det kan vi kortlægge med vores værktøjer”, siger Skrydstrup.

Den gode uddannelse

Han mener også, der kan ligge et forskningspotentiale i kontrovers-kortlægning: ”Den dimension er meget vigtig for os, og vi har opstillet mål om, at man skal kunne teoretisere ud fra samfundsvidenskabelig teori. Jeg mener det sagtens kan tjene som grundlag for overordnede teoretiseringer om samfund og viden og hvordan bliver viden til”.

KOVIKO-kurset har været et pilot-projekt, der har fået støtte fra KU-puljen ’Den gode uddannelse’, der har støttet en række nye undervisningsinitiativer. Kurset kørte i efteråret og blev afsluttet med en conference, hvor de studerendes kortlagte kontroverser blev præsenteret.

”Jeg tror alle deltagere er enige om, at det var stor succes. De studerende er på eget initiativ ved at forberede Macospol-studierejse til Paris. Det synes jeg er en flot indikation på deres arrangement, og jeg håber, det får KU til at købe ideen om et fast, tværfakultært samarbejde”, siger Martin Skrydstrup.

Kurset skal nu evalueres sammen med de øvrige støttede projekter under ’Den gode uddannelse’. Hvis KU vælger at gøre kurset permanent, kan det genoptages fra efteråret.

lah

til at undersøge udbredelsen af begreber og argumenter. Man definerer en række søgeord eller ord-sammensætninger, for eksempel kan man søge på ’2 grader’ hvis man undersøger klima-debatten, og så bruger man web-værktøjet ’Google scraper’ til at undersøge forskellige websites for, hvor ofte ordene optræder.

”Man finder så ud af, at for eksempel klimaskeptikere bruger fraser, der går igen og igen, og ser så, hvor hyppigt dette argument fremføres i et bestemt rum. Det siger noget om, hvorvidt et synspunkt er lykkedes med at slå igennem”, siger Ayo Wahlberg.

Videnskabsantropologi

Både han og Martin Skrydstrup, der er initiativtager til kurset og hele ideen med at tage kontrovers-kortlægning op som disciplin i KU-regi, har en baggrund inden for videnskabs-antropologi. Og Wahlberg mener, at kurset udover sine praktiske metodikker har et videnskabsteoretisk aspekt.

”Jeg mener, kurset giver en refleksion over vidensproduktion som proces – en social proces,

Deltidslærere syltes

Timelærere eller deltidsansatte har ifølge et EU-direktiv fra 2008 egentlig ret til nogle af de samme rettigheder som de fastansatte, fx pension. Men det danske finansministerium nægter at realitetsbehandle dette.

EU arbejdsmarkedskommissær Laszlo Andor bad nemlig de danske myndigheder om at implementere direktivet. Men myndighedernes svar var så utilfredsstillende, at han sagde ”om-igen” med præcisering af en række mangelfulde områder. Og så bad de danske myndigheder om ekstra svartid, fordi der er flere aktører indblandet (Beskæftigelsesministeriet, Videnskabsministeriet og ikke mindst universitetsledelserne).

Der blev bl.a. stillet nogle centrale spørgsmål:

- Hvorfor der ikke er taget initiativ til mere permanente ordninger for de eksterne lektorer og timelærere, herunder disses ansættelsessikkerhed.

- I hvilket omfang ansatte er beskyttet mod vilkårlige ansættelser i fortløbende tidsbegrænsede ansættelser.

Kommissærens spørgsmål blev stillet i december 2010, og nu er der gået mere end et år uden svar. Hvis uni-ledelserne forhaler et svar og en afgørelse af sagen kan det skyldes, at man ikke ønsker begrænsninger i retten til frit at kunne bruge deltidslærerne som buffer i undervisningen, samt at det vil blive dyrt at betale disse den løn, som EU-direktivet dikterer, at de har ret til.

Medlem af Europaparlamentet, Ole Christensen (S), har rykket for svar.

jø